

پل خداآفرین قدمتی بسیار بیشتر از عهدنامه ترکمنچای دارد

رئیس جمهور آذربایجان به زیبایی معماری ایرانی پل خداآفرین که قدمت آن به بسیار پیش از معاهده ترکمنچای و گلستان باز میگردد افتخار کرد!

به گزارش آران نیوز به نقل از [آذربیشرفتن](#)؛ سال گذشته فیلم اهتزاز پرچم آذربایجان در سمت شمالی [پل خداآفرین](#) توسط سربازان آذربایجانی خبر ساز شد و اخیرا نیز رئیس جمهور این کشور اظهار کرد که «پل خداآفرین ثروت ملی و نشانه استعداد مردم آذربایجان است و به این معماری زیبا افتخار می کنیم» و این درحالی است که این پل که قدمت آن به بسیار پیش از معاهده ترکمنچای و گلستان باز میگردد در مرز دو کشور همسایه ایران و آذربایجان قرار گرفته و قسمت عمده آن در خاک جمهوری اسلامی ایران است و این حقیقت خدشه ناپذیر است.

مختصری در خصوص پل مرزی خداآفرین استان آذربایجان شرقی

پل های خداآفرین به فاصله ی اندکی روی رودخانه ی ارس در نزدیکی سد خداآفرین ، بنا شده اند. پل اول که طول آن ۱۶۰ متر است (اکنون ۱۲۰ متر از آن، متعلق به ایران و ۴۰ متر متعلق به جمهوری آذربایجان است) که بر اساس شاخصه های معماری منسوب به دوران ساسانی(آخرین دوران پادشاهی ایران باستان) بوده و گفته می شود در دوره ی سلجوقیان (قرن ششم هجری قمری) بازسازی شده است و شباهت بسیاری به پل قیصر شوشتر (در استان خوزستان) با قدمت دوره ساسانی دارد .

این پل از ۱۵ طاق جناقی و هلالی با ابعاد نامساوی و غیر مشابه تشکیل شده است. اتکای پایه ی طاق ها بر صخره های طبیعی بستر رودخانه ی ارس، علت عدم تساوی آنها است این پل در سال ۱۸۲۸ میلادی و پس از انعقاد عهدنامه ترکمنچای از قسمت متصل به دو ساحل منفجر شد.

برخی منابع نیز یکی از صحابه پیامبر به نام «بشیرابن عبدالله» را نخستین سازنده این پل برای صدور اسلام به قفقاز می دانند که به سبک معماری ساسانی (پس از سقوط ساسانیان) ساخته شده است و اهمیت ویژه ای در تبادل کالا و تجارت از دوران اسلامی تا دوران قاجاریه داشته اند .

پل دوم خداآفرین که حدود ۱۲۰ متر طول دارد، دارای ده طاق است و منسوب به دوره ی پادشاهان صفوی در ایران بوده و مصالح ساختمانی آن سنگ تراشیده با ملاط گچ و آهک است.

در هر دو سوی رود قراولخانه&rdm؛ هایی احداث شده بود . قراولخانه شمالی جایی بلندتر از رودخانه ساخته شده و اکنون در میان اهالی به قیزقالاسی معروف است و قراولخانه جنوبی نیز درست روبروی پل سنگی و به صورتی مستحکم بنا گردیده است.

ازاین پل ها که شاهد وقایع تاریخی تلخ و شیرین بسیاری میان ایران و سرزمین آن سوی ارس بوده اند به عنوان نماد دوستی و پیوند یاد می شوند و بر این اساس پل بزرگ به شماره ی ۱۸۵۸ (به دوره ی قرون اولیه اسلامی) و پل کوچک به شماره ی ۱۸۵۹ (به دوره ی صفویه)، در پنجم اسفند سال ۱۳۷۶ در فهرست آثار ملی ثبت گردیده اند.

اخیرا مصیب امیری، رئیس پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری در بازدیدی که از پل های تاریخی خداآفرین آذربایجان شرقی داشت مرمت و حفاظت از پل های تاریخی خداآفرین را هدفی مشترک بین کشور ایران و جمهوری آذربایجان معرفی نمود و گفت : تقبل هزینه های مرمت، بازسازی و جابه جایی آثار در پیرامون سد خداآفرین بر عهده وزارت نیرو است که این اقدامات ناتمام مانده است.

علیرضا دشتی / کارشناس تاریخ آذربایجان